

JEŽÍŠ A CIZOLOŽNICE

Jan 8,1-11 Chceme pomáhat řídit svět

Introit

Všechnu naději jsem složil v Hospodina. On se ke mně sklonil, slyšel mě, když o pomoc jsem volal. Vytáhl mě z jámy zmaru, z tůně bahna, postavil mé nohy na skálu, dopřál mi bezpečně kráčet a do úst mi vložil novou píseň, chvalozpěv našemu Bohu.

První čtení 2S 12,1-13 Davidovo pokání

Hospodin poslal k Davidovi Nátana. Ten k němu přišel a řekl mu: "V jednom městě byli dva muži, jeden boháč a druhý chudák. Boháč měl velmi mnoho bravu a skotu. Chudák neměl nic než jednu malou ovečku, kterou si koupil. Živil ji, rostla u něho spolu s jeho syny, jedla z jeho skývy chleba a pila z jeho poháru, spávala v jeho klíně a on ji měl jako dceru. Tu přišel k bohatému muži návštěvník. Jemu bylo líto vzít nějaký kus ze svého bravu či skotu, aby jej připravil poutníkovi, který k němu přišel. Vzal tedy ovečku toho chudého muže a připravil ji muži, který k němu přišel." David vzplanul proti tomu muži náramným hněvem. Řekl Nátanovi: "Jakože živ je Hospodin, muž, který tohle spáchal, je synem smrti! A tu ovečku nahradí čtyřnásobně zato, že něco takového spáchal a neměl soucitu."

Nátan Davidovi odvětil: "Ten muž jsi ty! Toto praví Hospodin, Bůh Izraele: Já jsem tě pomazal za krále nad Izraelem a já jsem tě vytrhl ze Saulových rukou. Dal jsem ti dům tvého pána a do tvé náruče ženy tvého pána, dal jsem ti dům Izraelův i Judův, a kdyby ti to bylo málo, přidal bych ti mnohem víc. Proč jsi pohrdl Hospodinovým slovem a dopustil ses toho, co je v jeho očích zlé? Chetejce Urijáše jsi zabil mečem a jeho ženu sis vzal za manželku, zavraždils ho mečem Amónovců. Nyní se už nikdy nevyhne meč tvému domu, protože jsi mnou pohrdl a vzal jsi Chetejci Urijášovi ženu, aby ti byla manželkou.

Toto praví Hospodin: Hle, já způsobím, aby proti tobě povstalo zlo z tvého domu. Před tvýma očima vezmu tvé ženy a dám je tomu, kdo je ti blízký; ten bude s tvými ženami spát za bílého dne. A ačkoli tys to spáchal tajně, já tuto věc učiním před celým Izraelem, a to za dne." David Nátanovi řekl: "Zhřešil jsem proti Hospodinu." Nátan Davidovi pravil: "Týž Hospodin hřích s tebe sňal. Nezemřeš. Amen

Text kázání J 8,1-11

Všichni se vrátili do svých domovů. Ježíš však odešel na Olivovou horu. Na úsvitě přišel opět do chrámu a všechen lid se k němu shromažďoval. On se posadil a učil je. Tu k němu zákoníci a farizeové přivedou ženu, přistiženou při cizoložství; postavili ji doprostřed a řeknou mu: "Mistře, tato žena byla přistižena při činu jako cizoložnice. V zákoně nám Mojžíš přikázal takové kamenovat. Co říkáš ty?" Tou otázkou ho zkoušeli, aby ho mohli obžalovat. Ježíš se sklonil a psal prstem po zemi. Když však na něj nepřestávali naléhat, zvedl se a řekl: "Kdo z vás je bez hříchu, první hod' na ni

kamenem!" A opět se sklonil a psal po zemi. Když to uslyšeli, zahanbení ve svém svědomí vytráceli se jeden po druhém, starší nejprve, až tam zůstal sám s tou ženou, která stála před ním. Ježíš se zvedl a řekl jí: "Ženo, kde jsou ti, kdo na tebe žalovali? Nikdo tě neodsoudil?" Ona řekla: "Nikdo, Pane." Ježíš jí řekl: "Ani já tě neodsuzuji. Jdi a už nehřeš!"

Starozákonní a novozákonní příběh spojuje hřích nevěry. Jeden mluví o muži, druhý o ženě. Příběh o Davidovi a Betsabé je velmi známý a vykladači Bible na něj rádi poukazují, aby připomněli reálnost postav a lidskou hříšnost i těch nejopovrhovanějších biblických "hrdinů". Bible na lidech nic nevylepšuje, počítá s lidskou křehkostí. David patří k největším izraelským králům a pro jeho věrnost Bůh pamatuje i na jeho syny. A přece Bible jeho hřích netají. Zalíbila se mu Betsabé, nechal si ji zavolat v době nepřítomnosti jejího manžela a spal s ní. Aby se jeho hřích neprozradil když otěhotněla, nechal jejího muže zabít v první linii vojenského tažení. Žena přistižená při cizoložství se zákoníkům a farizeům hodí, aby Ježíše pokoušeli. Nejspíš o ní, o způsobu jejího života věděli již dříve, ale nyní si pro ni došli. Výklady říkají, že ji pravděpodobně nehodlali ukamenovat, jen využili situace ke svým záměrům. Věděli kam jít, do kterého domu, aby takovou ženu našli a mohli Ježíše vyzkoušet, aby ho mohli obžalovat. Buď z nerespektování Božího přikázání - Zákona, jestliže Ježíš ženu propustí bez trestu nebo z pohrdání římskou mocí, pokud by ji nechal kamenovat.

Sexuální provinění patří dodnes mezi věřícími k nejbedlivěji sledovaným hříchům a jsou často považována za nejvážnější. Porušení přikázání nezczoložíš je většinou vidět a jsou vidět i jeho následky, jako nechtěné těhotenství, rozpad rodiny, nenávisť i smrt. Také pokání z těchto hříchů je nejatraktivnější a snad proto to hodně lidí zajímá. Lidé se se svou angažovaností mohou, podobně jako zákoníci a farizeové, přihřát na potrestání něčí viny a mít pocit, že něco důležitého pomáhají řešit, že hájí spravedlnost a Boží přikázání.

Sexualita je atraktivní tím, že zajímá snad všechny lidi. Každý se musí vyrovnat nejdříve se svou vlastní sexualitou, přijmout své ženství nebo mužství a pak najít důvěrný vztah k druhému a také si najít partnera pro život. Příběhy se sexuálním proviněním jsou lákavé, protože si je lidé umí docela dobře představit. V mnoha náboženstvích patří důraz na sexuální čistotu k nejsilnějším důrazům s nejpřísnějšími tresty. Když budeme studovat Bibli, najdeme varování před cizoložstvím, smilstvem a nevěrou mezi nejstaršími texty. Je však dobré si připomenout, že se tato slova často užívají v přenesené formě jako varování před modlářstvím, tedy před uctíváním cizích božstev. Náboženství okolních národů kladla přednostní důraz na plodnost, se kterou byla spojená i profesionální chrámová prostituce žen i mužů a Izraelci tomuto pokušení podléhali také.

Smrt za hřích je základní postoj Bible ke hříchu a současně platí, že není malý a velký

hřích. Něco jiného je společenský dopad hříchu jako nevěra nebo zabití a vražda. Sám Ježíš mluví v duchu závažnosti všech provinění, když lidské selhání proti přikázání prohlubuje, ale současně zvěstuje jeho odpouštění.

Ježíšův postoj ke hříchu zřetelně popisuje Kázání na hoře. Říká, že nejen ten, kdo zabil, ale už *"ten, kdo se hněvá na svého bratra, bude vydán soudu"*. Podobně cizoložstvím není jen vykonaná nevěra, ale i *"každý, kdo hledí na ženu chtivě, již s ní zcizoložil ve svém srdci."*

Je pak zřejmé, že hřích srdce a mysli by bylo složité soudit a těžko by některý člověk obstál s čistým štítem. Z této skutečnosti vychází i Ježíšovo kázání.

Bůh vidí do lidského srdce, zná myšlenky lidí a *"nikdo není spravedlivý, není ani jeden"*, připomíná apoštol.

Ježíš je z našeho pohledu velmi přísný soudce a přece byl zákoníkům a farizeům trnem v oku pro přestupování přikázání. Jeho učedníci si neomývali před jídlem ruce, porušovali sobotu, když měli hlad a trhali na poli obilné klasy. Sám Ježíš porušoval Zákon, když v den odpočinku uzdravoval, nebo když On, mistr Zákona, stoloval s hříšníky a nevěstkami. Kde je tady Ježíšova přísnost, jak to vlastně myslí? Tato otázka zřejmě probíhala myslí i těm, kteří k němu přivedli ženu cizoložnici.

Z Ježíšova slova a jednání vyplývá jakási rozdvojenost, je přísný a současně laskavý. Takto přísný a současně laskavý, milostivý je však i sám Bůh.

Na teologické fakultě nám profesor Heller vysvětloval, že Desatero nejsou zákazy, ale směrovky k dobrému životu. Nesesmilniš tedy není zákaz, ale výzva, přece bys něco takového nedělal! Jakoby všechna ta přikázání říkala - je to pod tvou lidskou úroveň dělat něco takového, chovat se tak hloupým a ponižujícím způsobem. Trestem za takové jednání je smrt. A smrt, tedy konečnost.

Když Ježíš mluví o tom, že přišel, aby naplnil Zákon, pak je to právě v této křehké lidskosti, kde nikdo není spravedlivý, kde si všichni neseme svůj hřích a odvracíme se od Boha v představě, že máme svobodu si život dobře zařídit podle svých vlastních měřítek. Ale je zde milující Bůh a Boží láska překonává každé lidské selhání a dává novou šanci všem lidem. Boží láska je pro všechny. Boží dokonalost je v této lásce. *"Milujte své nepřátele"*, říká Ježíš, *"a modlete se za ty, kdo vás pronásledují, abyste byli syny nebeského Otce; protože on dává svému slunci svítit na zlé i dobré a déšť posílá na spravedlivé i nespravedlivé."*

Ve své lidské horlivosti pro Boží věc máme sklon Bohu pomáhat řídit svět, chceme posuzovat a mít právo soudit druhé. Ježíš říká, nesud'te.

Je pravda, že si nedovedeme představit společnost, ve které by zlé činy nebyly potrestány, ale Ježíš se nemluví o světských soudech a jejich oprávnění nijak nezpochybnuje. Když mluví o soudu, má na mysli vnitřní postoj člověka, jeho srdce, jeho vztahy k ostatním lidem a zejména o vztahu k Bohu.

Z dnešního pohledu by na ženě cizoložnici nebylo co trestat, ať si každý žije podle svého. Dočetla jsem se sice, že i dnes se lidé soudí kvůli manželské nevěře až před štrasburským soudem, ale nakonec vítězí otázka vnějšího dopadu na společnost před souzením samotného cizoložství.

Do této souvislosti zapadá i Davidův hřích. Jeho cizoložství mělo následky. Byl zabit manžel Betsabé a dítě po narození zemřelo. Ale David litoval a Bůh mu odpustil a zrušil moc jeho provinění.

Z Ježíšova chování vůči ženě hříšnici vyplývá, že u ní šlo o hřích srdce, který nejvíce poškozoval ji samotnou.

Všechno teoretizování o vině a zejména o vině druhých Ježíš převádí k osobní odpovědnosti: *"Kdo z vás je bez hříchu, první hod' na ni kamenem!"*

Není na nás posuzovat srdce a nitro druhých. Je na nás si uvědomit, co děláme sami, jak žijeme. Připustit si, že životem odpovídáme především Bohu a naše svoboda je odpovědnou volbou způsobu života.

A pak je naší velikou nadějí a radostí, že Bůh je milostivý, že každý den můžeme začít s novou odvahou, že staré věci pominuly a jsou tu nové. Amen.

Poslání: *Neboť Bůh, který řekl `ze tmy ať zazáří světlo', osvítil naše srdce, aby nám dal poznat světlo své slávy ve tváři Kristově. Tento poklad máme však v hliněných nádobách, aby bylo patrné, že tato nesmírná moc je Boží a není z nás. Na všech stranách jsme tísněni, ale nejsme zahrnutí do úzkých; jsme bezradní, ale nejsme v koncích; jsme pronásledováni, ale nejsme opuštěni; jsme sráženi k zemi, ale nejsme poraženi. Stále nosíme na sobě znamení Ježíšovy smrti, aby i život Ježíšův byl na nás zjeven.*

Požehnání: *Ať Hospodin ti žehná a chrání tě, ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem. Amen*